

Türkiye Basınında Yurttaşlık Eğitimi Algısı

II. Dünya Savaşı Döneminde (1939-1945)

Cem AKAR

Cem AKAR

TÜRKİYE BASININDA YURTTAŞLIK EĞİTİMİ ALGISI II. Dünya Savaşı Döneminde (1939-1945)

ISBN 978-625-8325-53-9

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2022, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2022, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Güler
Dizgi-Grafik Tasarım: Tugba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Kapak Görseli: <https://www.atlasdergisi.com/gundem/istanbul-universitesi-merkez-kutuphanesi-1928-1942-arasi-gazetelerin-arsivini-acti.html>

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Cem AKAR

1985 yılında Tunceli'de doğdu. İlk ve Ortaöğretimini Uşak'ta Mehmetçik İlkokulu, Mehmet Sesli Ortaokulu ve İzzettin Çalışlar Lisesi'nde tamamladı. 2004 yılında Kafkas Üniversitesi'nde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde lisans eğitimine başladı. 2008 yılından itibaren Kocaeli'de Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak görev yapmaktadır. 2020 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği alanında yüksek lisansını tamamladı. Marmara Üniversitesi'nde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Doktora programında eğitimini sürdürmektedir.

“8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi” adlı kaynak kitabı yayınlandı.

ORCID No: 0000-0002-8960-6345

ÖN SÖZ

1939-45 yılları Türkiye'nin en kritik dönemlerinden biri olup Kurtuluş Savaşı'ndan sonra karşılaştığı en büyük savaş tehdidinin olduğu bir zaman dilimiydi. Milli Şef yönetiminde savaşın dışında kalma çabalarının yanında yurttaşları savaşa hazırlama seferberliği de beraberinde yürütülmekteydi.

II. Dünya Savaşı'nın sınırlarımıza dayandığı bir dönem de yurttaşların savaşa hazırlanması, devlete itaat etmesi, kurallara harfiyen uyması zorunlu görülmüştür. Böylece yurt bilgisi ders kitaplarının yanında ulusal basında bir okul gibi yurttaşları eğitmek için kendini seferber etmiştir. Bu eser, Milli Şef döneminin psikolojik ve sosyolojik faktörleriyle beraber ekonomik, kültürel ve siyasi birçok konu hakkında bilgiler vermektedir.

Bu bakımdan, araştırma bahsedilen dönemin gazetecileri ve yazarları ile sayıca az da olsa muhalif sayabileceğimiz kişilerin düşünceleri hakkında bilgi verilecektir. Yurttaşlık olgusunun otoriter mi yoksa demokratik bir anlayışla mı ele alındığı görülecektir.

Bu eser kaleme alınırken bir dönemin tarihine ışık tutmak istediğim açıktır. Basının yurttaşları eğitmek için gösterdiği çabayı somutlaştırmak adına günümüzde önemli bir kaynak olacağını düşünüyorum.

Hiçbir zaman desteğini esirgemeyen eşim Fatma'ya ve hayatımıza anlam katan oğlum Atay'a teşekkür ederim.

Cem AKAR

İÇİNDEKİLER

Ön Söz..... iii

Giriş..... 1

1. BÖLÜM

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE TÜRKİYE’NİN İÇ VE DIŞ POLİTİKASININ GENEL DURUMU

1.1. İkinci Dünya Savaşı’na Genel Bakış.....	5
1.1.1. Savaşın Sebepleri.....	5
1.2. Savaşın Türkiye Üzerindeki Etkisini Değerlendirme	7
1.2.1. Savaşın Türkiye’nin İç Politikası Üzerine Etkisi	7
1.2.2. Savaşın Türkiye’nin Dış Politikası Üzerine Etkisi	8

2. BÖLÜM

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE MİLLİ ŞEF SİSTEMİ VE BASIN

2.1. İkinci Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye’deki Siyasal Yapının Analizi.....	11
2.1.1. Tek Parti Yönetimi, Millî Şeflik Sistemi ve Kemalizm.....	11
2.1.2. Tek Parti Döneminde Basın-İktidar İlişkisi	14
2.1.2.1. 1931 Tarihli Matbuat Kanunu.....	16
2.1.2.2. 1935 Tarihli Türk Basın Kongresi.....	18
2.1.2.3. 1938 Tarihli Türk Basın Birliği Kanunu.....	18
2.1.2.4. İkinci Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye’de Basın	19

3. BÖLÜM

MİLLİ ŞEF DÖNEMİNDE EĞİTİM VE KÜLTÜR FAALİYETLERİ

3.1. Milli Şef Döneminde Eğitim, Tarih ve Kültür	25
3.1.1. Türk Tarih Tezinden Türk Hümanizmine Geçiş.....	25
3.1.2. Milli Şef Döneminde Eğitim	28
3.1.3. Köy ve Köycülük	30
3.1.4. Köy Enstitüleri.....	32
3.1.5. Halkevleri.....	33
3.1.6. Türkçü-Turancı Tarih Anlayışı.....	34

4. BÖLÜM

MİLLİ ŞEF DÖNEMİNDE YURTTAŞLIK VE YURTTAŞLIK EĞİTİMİ

4.1. Milli Şef Döneminde Yurttaşlık Eğitimi.....	37
4.1.1. Ulus-Devlet İnşasında Yeni Kimlik Arayışı.....	37
4.1.2. Tarihsel Süreçte Yurttaşlık Kavramının Tanımı.....	39
4.1.3. Cumhuriyetin İlk Dönemlerinde Yurttaşlık.....	41
4.1.4. 1939-1945 Yılları Arasında Türkiye'de Yurttaşlık Eğitimi	43

5. BÖLÜM

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE ULUSAL BASINDA YURTTAŞLIK VE YURTTAŞLIK EĞİTİMİ

5.1. Ulusal Basında Yurttaşın Hak ve Vazifeleri	47
5.1.1. Yurttaşın Kendine Karşı Vazifeleri	47
5.1.2. Yurttaşın Aileye, Topluma ve Devlete Karşı Vazifeleri	51
5.1.3. Yurttaşın Kazandırılan Haklar ve Hakların Kullanımı.....	56

5.2. Ulus-Vatan-Devlet Sarmalında Yurttaşlık	60
5.2.1. Milliyetçi ve Militarist Söylem	60
5.2.2. Irkı Öne Çıkaran Türkçü Tarih Anlayışı.....	64
5.2.3. Sağlıkta ve Hastalıkta Asker-Millet	66
5.2.4. Biz ve Öteki Kurgusunda İçimizdeki ve Kapımızdaki Düşman	71
5.2.5. Mili Eğitim ve Maarif Davası	74
5.2.6. Kahramanlar Devri: Türk Büyükleri	77
5.3. Ulusal Basında Köylüler ve Şehirliler	82
5.3.1. Köylünün Hak ve Vazifeleri.....	82
5.3.2. Şehirlinin Hak ve Vazifeleri.....	85
5.4. İdeal Demokrat Yurttaşın İzinde.....	88
5.4.1. İdeal Demokrat Yurttaş Tipi.....	89
5.4.2. Cumhuriyetçi Yurttaşlık Hali	90
5.4.3. Toplumsal Cinsiyet ve Kadın İmgesi	92
5.4.4. Millî Terbiye ve Ahlâk	96
5.5. Ulusal Basında Kemalizm, CHP ve Altı Ok.....	98
5.5.1. Milli Şef Döneminde Ulusal Basında Kemalist İdeolojinin Yeniden Üretimi	99
5.5.2. Altı Ok ve Muasırlaşma.....	102
5.5.3. Cumhuriyet Karşısında Osmanlı'nın Olumsuzlanması.....	105
5.5.4. Partinin Evi: Halkevleri.....	108
5.5.5. Köylünün Evi: Köy Enstitüleri.....	111
Sonuç	115
Kaynakça	119

GİRİŞ

II. Dünya Savaşı bütün toplumları doğrudan ya da dolaylı yollardan etkileyen büyük bir olaydı. Türkiye II. Dünya Savaşı'na girmemiş olsa da savaşın yarattığı olumsuz koşullardan etkilendi. Türkiye'nin Ege kıyılarından Karadeniz kıyılarına kadar Alman ordusu ile çevrilmiş olması ülke güvenliğini tehdit ediyordu. İşte bu durumda tehdit/tehlikelere karşı yurttaşların eğitilmesinin önemi daha da arttı. II. Dünya Savaşı sürecinde okul ve basın kol kola girerek yurttaşı eğitme amacı gütmüştür.

Eğitimciler genel olarak eğitimi kişinin zihnî, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümü olarak açıklar. Yurttaşların eğitimi bir bütün olarak tasarlanır. Özelde ise devlet, idealize edilmiş yurttaş tipinin oluşması için okulu, öğretmeni, ders kitaplarını ve basını bir araç olarak kullanır.

Althusser'in İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları isimli eseri araştırma da temel referans kaynakları arasındadır. Althusser devletin baskı araçlarının yanında ideolojik aygıtlarının da bulunduğunu belirtir. Althusser hükümet, ordu, mahkeme, polis ve hapishaneler gibi kurumları devletin baskı aygıtları; okullar ile gazete ve dergi gibi yayın organlarını ise ideolojik baskı aygıtları olarak isimlendirir. Bu bağlamda, 1939-1945 yılları arasında tek parti yönetiminin siyasal analizi yapılarak devletin ideolojik baskı aygıtlarını kullanarak yurttaşları nasıl biçimlendirdiği ortaya koyulmuştur.

Yurttaşlık ilkçağdan günümüze kadar ele alınan bir kavramdır. "Yurttaş kimdir? Yurttaşların hak ve özgürlükleri nelerdir? Yurttaşlar nasıl eğitilmelidir?" gibi soruları birçok düşünür ve akademisyen

cevaplamaya çalışmıştır. Yurttaşlıkla ilgili tartışmalarda yurttaşın kimliğini ve konumu belirlemek tartışmanın çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Üstel, yurttaşlık eğitimini pedagojik mühendislik çabası olarak görür. Türkiye’de cumhuriyetin ilk döneminde yürürlükte olan müfredat programlarının özellikle Türkiye Tarihi, Türkiye Coğrafyası ve Malumat-ı Vataniye (daha sonra Yurt Bilgisi) derslerine yükledikleri hedefin stratejik olduğunu söyler.

Yurttaşlık eğitimi alanında çalışmalar yapmış olan akademisyenlerin eserleri kitabım da önemli referans kaynağı olmuştur. Füsün Üstel’in “*Makbul Vatandaş’ın Peşinde: II. Meşrutiyet’ten Bugüne Vatandaşlık Eğitimi; İsmet Parlak’ın Kemalist İdeolojide Eğitim: Erken Cumhuriyet Dönemi Tarih ve Yurt Bilgisi Ders Kitapları Üzerine Bir İnceleme*”. Bu iki önemli çalışma yurttaşlık eğitiminin kapsamlı ve çoklu değerlendirilmesine ışık tutmuştur. Yurttaşlık eğitimi milliyetçilik, militarizm, vazifeler, toplumsal cinsiyet, hak ve özgürlükler gibi çok geniş kapsamı içermektedir. Üstel, cumhuriyetin ilk dönemi ve Milli Şef döneminde okutulan yurt bilgisi ders kitaplarında tek yönlü bir zihinsel seferberlik sürecinin yürütüldüğüne ve militan yurttaşlık anlayışının dikte edilmeye çalışıldığına işaret eder. Parlak, eğitim ve ideolojinin, aslında birbirinden ayrılmayan ikili bir kavram olduğunu ifade eder. Parlak, Eğitim sürecinde özellikle ders kitaplarını, söz konusu düzeni meşrulaştırmak ve sürekliliğini sağlamak amacıyla gerekli bilgi ve söylemlerin aktarıldığı ve yeniden üretildiği en önemli araçlardan biri olarak gördüğünü de belirtir. Bunlardan başka, Birol Caymaz’ın yurt bilgisi ders kitapları odaklı *Türkiye’de Vatandaşlık: Resmî İdeoloji ve Yansımaları* isimli kitabı da önemli çalışmalardan biridir. Caymaz, yurt bilgisi ders kitaplarının milliyetçi söyleme sahip olduğunu ve propaganda niteliği taşıdığını ifade eder. Fatma Gürses’in *Kul Tebaa Yurttaş: Cumhuriyet’in Kuruluşundan Günümüze Ders Kitaplarında Yurttaşlık* adlı kitabında ise tek parti yönetimi döneminde yazılan ders kitaplarında tek parti politikalarının belirleyici olduğunu gözler önüne sermektedir.

1939-1945 yılları arasında basın hakkında bilgi sahibi olmak gerekmektedir. II. Dünya Savaşı döneminde basın üzerindeki hükümetin sansür uygulaması ve basın mensuplarının otosansür uygulamak zorunda kalmasının nedenleri üzerinde tartışılmıştır. Hıfzı Topuz'un *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi* ve Orhan Koloğlu'nun *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi* adlı kitapları basın üzerinde söylem analizini yapabilmeyi mümkün kılmıştır. Basında haberlerin, köşe yazılarının ve beyanatların sunumu ideolojiktir. Basının kullandığı ideolojik dil yurttaşlık eğitimi aktarımına da yansdığı anlaşılmaktadır.

Bu çalışmada, Milli Şef döneminde tek parti yönetiminin siyasal analizinin yapılması yurttaşlık eğitiminin içeriği hakkında fikir vermiştir. Ahmet İnsel'in editörlüğünü yaptığı *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Kemalizm (Cilt 2)* ve Tanıl Bora'nın editörlüğünü yaptığı *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Milliyetçilik (Cilt 4)* adlı kitapları önemli referans kaynaklarını oluşturmuştur. Kemalizm cildinde Yeğen'in *Kemalizm ve Hegemonya* adlı makalesinde Kemalizm'in organik bir ideolojiye dönüşme niyeti taşıdığını belirtir. Yeğen'e göre, Kemalizm radikal sekülerizm, etnisist milliyetçilik ve otoriter-merkeziyetçilik üçlemesinden derlenmiş ideolojiyi toplumda karşılık bulacak ve ondan beslenecek bir biçimde var etmeyi önemsemiştir. Basında yurttaşlık eğitimi aktarımı üzerine eğilirken bu tezi göz önünde bulundurmak araştırmaya ışık tutmuştur. Milliyetçilik cildinde Açıkel *Devletin Manevi Şahsiyeti ve Ulusun Pedagojisi* adlı makalesinde, ulus-devletin kendi değer sistemini ve hafızasını topluma benimsetmeye çalıştığını ifade eder. Açıkel'in ifadesiyle yurttaş devletin bürokratik tören kültürü içinde aklen, bedenen ve vicdanen terbiye edilerek itaatkârlaştırılmıştır. Bu çalışma da basında ideal yurttaşın konumu ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Kitabımda yurttaşlık eğitiminin ele alınışı politika-ideoloji-basın-okul-ders kitapları üzerinden yürütülmüştür. Yurttaşlık eğitiminin hedeflerinin ve amaçlarının anlaşılabilmesi bu çok yönlü analizlere ve değerlendirmelere bağlı olduğu düşünülmektedir.

1. BÖLÜM

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE TÜRKİYE'NİN İÇ VE DIŞ POLİTİKASININ GENEL DURUMU

1.1. İkinci Dünya Savaşı'na Genel Bakış

1939 ile 1945 yılları arasında altı yıl süren İkinci Dünya Savaşı, tarihin genel anlamda en geniş çaplı küresel savaşı olmuştur. En son teknoloji ile donatılan tahrip ve yok edici vasıfları yüksek silahlar ve savaş araçları sadece cephelerde değil, cephe gerisinde yer alan milyonlarca masum insanın da ölümüne yol açmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın bitmesiyle başlayan geçici barış sürecinden sonra patlak veren İkinci Dünya Savaşı asker kayıplarından daha çok sivil kayıpların yaşandığı bir savaş olmuştur.

1.1.1. Savaşın Sebepleri

Birinci Dünya Savaşı'ndan mağlup olarak ayrılan Alman halkının geniş bir kısmı savaşı kaybetmelerini hiçbir zaman içlerine sindirememişti. Alman halkının duygu ve düşüncelerini iyi analiz eden Hitler, var olan koşulları kendi iktidarı için kullanmayı meşru görmüştü. Hitler önderliğindeki Nasyonal Sosyalist Partisinin, Meclisi (Reichstag) feshedip tek başına iktidara gelmesi bütün dünyanın kaderini değiştirecekti.

Haluk Ülman'ın (1957, s. 148) Hitler'in yükselişi ve iktidara gelişiyle ilgili tespitleri önemlidir. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra demokrasi ve barış ideallerinin kuvvetleneceği umuluyordu. Ancak, bu umut gerçekleşmemiş ve çok geçmeden, Orta Avrupada çok kuvvetli

tepkiler uyanmaya başlamıştı. Bu tepkilerin başında mağlup devletler tarafından imzalanan barış antlaşmalarının yarattığı toplumsal huzursuzluk vardı. Bu huzursuzluğun en önemli sebebi ekonomik bunalımlardı. Hitler, Almanya'daki iç buhranı ekonomik tedbirler olarak ortadan kaldırıp kendi kamuoyunu baştan etkilemişse de Nazi ideolojisi çerçevesinde *Yaşam Sahası* teorisini ortaya koyarak kitleleri arkasına almıştır. Bu düşünce, Doğu Avrupa ve Sovyet topraklarını kendi yaşamları ve varlıkları için birer kaynak olarak görmüştür. Savaşın nedenlerinden birinin de emperyalist amaçlar taşıdığı apaçık ortadadır.

Hitler 1933'te iktidara geldiği tarihten itibaren Versailles Antlaşması'nın maddelerini ilkin gizli şekilde ihlal etmişti. Daha sonra Avrupalı büyük güçlerin tolerans göstermesinden yararlanan Hitler, açık bir şekilde Versailles'ın geçersiz olduğunu bütün dünya kamuoyuna duyurdu. Fransa ve İngiltere'nin tepkisini minimize etmek isteyen Hitler, temel politikasını Avrupada yaşayan Germenleri Nazi Almanya'sının çatısı altında birleştirmek olarak açıklamıştı. Bu fikir, İngiltere ve Fransa'ya çok yabancı gelmemiş olmalı ki Almanya'nın işgal hareketlerine seyirci kalmışlardı. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce 1938 yılının Mart ayında Avusturya'nın ve bir yıl sonra da Çekoslovakya'nın Almanya'ya katılması bu durumu izah eder.

Avrupada ilerleyen istila dalgasına karşı diğer Avrupalı liderlerin izlediği *yatıştırma politikası* dönemin devlet adamlarının düşüncelerini anlamamıza yardımcı olur. Çekoslovakya'nın işgali sorununu çözerken Müttefiklerin izlediği yatıştırma politikası Hitler'i Polonya'nın işgali konusunda cesaretlendirmişti. 1 Eylül 1939 tarihinde Alman ordularının Polonya'yı işgal etmesiyle İkinci Dünya Savaşı resmen başlamış oldu.

1.2. Savaşın Türkiye Üzerindeki Etkisini Değerlendirme

İsmet İnönü 1938 yılında Cumhurbaşkanı seçildikten bir yıl sonra İkinci Dünya Savaşı başladı. İktidara gelmesinin hemen ardından kısa bir süre içinde patlak veren bu savaş Türkiye'nin iç ve dış politikasını etkilemiştir.

Altı yıl süren uzun savaş döneminin yarattığı krizler ve sıkıntılar siyasetçilerin aldığı kararlar üzerinde ağırlığını her zaman hissettirmişti. Akandere (1998) II. Dünya Savaşı'nda Hükümet'in uyguladığı kararların halk üzerindeki etkisini şu şekilde bahsetmiştir:

“Türkiye, her ne kadar bu savaşa girmeyerek tarafsız kalmak gibi bir politika başarmışsa da, bu savaşa katılmış ve taraf olmuş devletler kadar derinden etkilendi. Savaşla başlayan ekonomik güçlükler ve sıkıntılar ülkede bir ekonomik bunalımın yaşanmasına sebep olmuştur. Türk toplumunun geniş bir kesimi bu bunalımdan olumsuz yönde etkilenmiştir. Bunun yanında savaş yıllarında yaşanan sıkıntıları bir fırsat bilen ve bundan istifade eden toplumsal sınıflar da olmuştur. Hükümetlerin savaş yılları boyunca uyguladıkları başarısız ekonomik politikalar ve alınan sert tedbirler, toplumun geniş kesimlerinde yönetime karşı hoşnutsuzluk ve tepki yaratmıştır” (s. 145).

Türkiye savaşa girmemesine rağmen savaşa girmiş olan ülkelere daha yüksek enflasyon oranına sahipti. Bunun yanı sıra kişi hak ve özgürlüklerine getirilen kısıtlamalar toplumda huzursuzluk yaratan ve hükümete tepki duyulmasına sebep olan uygulamalardan bazılarıydı.

1.2.1. Savaşın Türkiye'nin İç Politikası Üzerine Etkisi

Türkiye Kurtuluş Savaşı'ndan nihai zaferle çıkmış, ama ekonomi de istenilen şekilde başarıya ulaşamamıştı. Son derece kısıtlı kaynaklarla sanayi, tarım ve daha birçok alanda yatırımlar yapmaya çalışılırken 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı Türkiye'yi ekonomide daha da sıkıntılı bir sürece sokmuştu. Ekonomi alanında yaşanan